

מורה חלה משאר מקומות כיון שאינה נאכלת כמו בארץ ישראל הילכך תקנו להפריש חלה שנייה לכהן אבל עמה שאין חלה נאכלת כלל בארץ ישראל גם בשאר מקומות אין צריך להפריש אלא אחת ולשורפה דלא תשחכח מורה חלה יותר בשאר מקומות מנאכר ישראל כיון דאין שום חלה נאכלת אלא נשרפת בכל המקומות בשוה:

ה וסברת הרא"ש. דלא הניחו דין מורה נמקומו בארץ ישראל אלא בזמן שהימה טהרה בארץ ישראל ולפעמים נאכלת כשהיא טהורה ולפעמים נשרפת כשהיא טמאה ולא תשחכח מורה חלה אבל עמה שאין טהרה לעולם נשרפת ותשחכח מורה חלה ודאי בכלל התקנה שמקנו דמכויז ועד הנהר ועד אמתון צריך שיהיה מקום טמאה ותלמה נשרפת לעולם צריך להפריש עוד חלה לכהן שלא תשחכח מורה חלה ואין אנו מוסיפין תקנה אלא בכלל תקנה הראשונה היא דו"ק:

ו ופ"ש בבה דברים אמורים בשאין שם כהן וכו' עד ואין לה שיעור. כן כתב הרא"ש דהא דאיתא בפרק עד כמה ואכיל לה כהן קטן ולא קאמר דנותנה לכהן גדול שטבל לקריו היינו לפי שאין שיעור לתלת חוזה לארץ ולפי שדבר מועט הוא נימנח לכהן קטן ורבינו שמואל דעת הרמב"ם עיקר שכל שאר המקומות אפילו בקרוצות נוהג בהן דין כהן קטן אס כן נידונין כחולה לארץ שאין לה שיעור:

ז ופ"ש ואם אין כהן קטן עד אחת לאור ואין לה שיעור ואחת לכהן ויש לה שיעור. הוא נמי מהאי טעמא כיון דנוהג דין כהן קטן בכל שאר המקומות אפילו במקומות הקרוצות אס כן נוהג בהם דין מהנהר ואמתון ולפיכך שצריך ד' חלות ושל אור אין לה שיעור כיון שהיא נשרפת ושל כהן יש לה שיעור מפני שהיא נאכלת ושניהם מדברי סופרים:

דרכי משה

(א) וכן הוא במדרכי סוף חולין (ע"ב דף תשמ"ב) (ריש ס"י חשמט) אמנם הר"ן פרק אלו עוברין דף (רמ"ב ע"א) [נד:]: (רי"ה וכתב) כתב דיש אומרים דאסור אפילו בחלת חוצה לארץ אלא לאחר הערב שמש. כתב הכל בו (ס"י פט נו ע"ג) קיבלנו וראינו שמבכרים כשאוכלים חלת חוצה לארץ ומברך תחלה על המין כשאוכל מאיזה מין שהוא ואחר כך מברך בא"י אמה אשר קדשנו

פרישה

(1) וא"א הרא"ש ז"ל כתב שצריך להפריש שתיים. פירוש מן הוה: (1) בין בארץ בין בחוצה לארץ. זה לשון הרא"ש (חולין פ"ה ס"י ט"ז) ומנהג עובד להפריש כיון שאין חלה נאכלת בשום מקום כדן תשחכח מורה חלה ולמחר יבנה בית המקדש ויהיו סטרין שאינו דין שחאל שום חלה עכ"ל: (2) בטה דברים אמורים בשאין שם כהן טהור. לא קאי אלדעיל אלא על מקומות הרחוקים וכן פירש הרא"ש (שם). מורי ורבי (שם): (3) אבל אם יש כהן קטן שלא ראה קרי וכו'. (והרמב"ם כתב לו לקטנה שלא ראה נמה והמנ הר"ן דגדול שטבל לקריו צריך גם כן הערב שמש. עד כאן הגייה) ופירש הרא"ש (שם) דזה איירי במקומות הרחוקים לארץ ישראל כנגד הוהיל ולא ממחצית חלה דידעו כחלת ארץ ישראל לא גזרו בה אסור אלא בטומאה היוצאת מגופו אבל לכהן קטן מותר ואין צריך להפריש אחרת וגם אומה אין לה שיעור וכו' וג"ל מה שאנו נגריים אחר נני נכל ואפילו הכי אין אוכלים אומה אלא שורפין לפי שאנו סובנין כיש אומרים כהן וק"ל וכן איתא בתו' ריש דף ע"ט. מורי ורבי (שם): (1) או גדול שפב"ל לקריו

דרישה

[ב] ואחת לכהן ויש לה שיעור ופותרת אפילו לזבין וכו'. ותימה גדולה איך בעל הטורים מערבב הדברים התחיל במה דברים אמורים כשאין שם כהן וכו' כאילו קאי אמה שלפניו בארץ ובחוצה לארץ ולא קאי אלא שאר מקומות דהיינו ברחוקים שבחוצה לארץ כמו שפירשתי ולא איירי בהסם חוצה לארץ ועד עתה לא הוכרי מדין חוצה לארץ הרחוקים וכן מה שכתב אחר כך ומותרת לזבים וכו' נמי איירי

חדושי הגהות

[ג] הך כ"א וכו' לא קאי אלדעיל אלא על מקומות הרחוקים וכמ"ש הנ"ל נשם הרא"ש (דרישה נשם רש"ל) יש כאל קאמ עירטבי דברים טעור וכנר נתבאלו הדברים היטני דרישה ונ"ט וט"ו (פ"ק ט):

הגהות והערות

כדן "כ"ש תשחכח". לשון הרא"ש: כהן ר"ל כ"א שמובא בטור כאן דכיון שאין חלה נאכלת בא"י: כן "סתום" דורעים" כ"ה בדפוס ודפוס יולגא וכ"ה במהרש"ל. ובדפוס קניגסברג הגיוסא מחוספת' ולקמן כתב שם המהרש"ל ומבואר להדיא בתו' דורעים דף ע"ח. ולא זכינו להבין כוונתו: כן "זופותרת" כ"ה בדפוס קניגסברג ובכתי' פרוי ולונדון. ובדפוסים עתיקים וראשונים הגיוסא ומותר והמהרש"ל בהגהותיו לטור הגיה "ומותרת".

שכב א כ"ז חלה שהיא מדרבנן וכו'. פירוש שעיקרה מדרבנן דהיינו חלת חוזה לארץ דלילו חלת ארץ ישראל חזון הזה אפילו למאן דאמר שאינה אלא מדבריהם אינה בכלל הזה דכיון דעיקרה דאורייתא אינה נאכלת כלל כמו שנתבאר בסיומן הקודם ודין זה הוא משנה בפרק ד' דחלה דגבי מנהר ואמנון ולפינים דהוי חוזה לארץ חזון וניתנת לכל כהן שירצה ומפרש בירושלמי דניתנת לכהן אפילו עס הארץ וכן כתב רמב"ם יוסף: **ב** ופ"ש ואינה טובלת שמותר לאכול מהפת ודאורייתא אחר כך. מותר דשמואל פרק קמא דביצה ודקדק רבינו ואמר ולהפרישה אחר כן דמשמע דמשייר יותר מכדי חלה כדי להפריש עליו

שכב א כ"ז חלה שהיא מדרבנן וכו'. פירוש שעיקרה מדרבנן דהיינו חלת חוזה לארץ דלילו חלת ארץ ישראל חזון הזה אפילו למאן דאמר שאינה אלא מדבריהם אינה בכלל הזה דכיון דעיקרה דאורייתא אינה נאכלת כלל כמו שנתבאר בסיומן הקודם ודין זה הוא משנה בפרק ד' דחלה דגבי מנהר ואמנון ולפינים דהוי חוזה לארץ חזון וניתנת לכל כהן שירצה ומפרש בירושלמי דניתנת לכהן אפילו עס הארץ וכן כתב רמב"ם יוסף: **ב** ופ"ש ואינה טובלת שמותר לאכול מהפת ודאורייתא אחר כך. מותר דשמואל פרק קמא דביצה ודקדק רבינו ואמר ולהפרישה אחר כן דמשמע דמשייר יותר מכדי חלה כדי להפריש עליו

סימן שכב

פרטי רחמי דינים החבואים בזה הסימן

[א] א] אם ניתנת לכהן עם הארץ ואם מותר לאכול מהפת עד שלא הפרישה ופירוש מתבטלת ברוב חולין: בכמה עולה: יזהר מלאכלה במרק רוחח: בכמה בטלה: אם יכול לאכלה עם הזר על השלחן ואם יש בה משום כהן המסייע בבית הגרנות:

א (ב) כ"ז חלה שהיא מדרבנן ניתנת (ג) אפילו לכהן עם הארץ. ואינה טובלת

כיון דהנך רבנן הוה סלקא דעתך למימר הכי: **ודע** שזה שכתב הרמב"ם (ה"י) דמזורע הוא כמי שטומאה יולאה עליו מגופו כתב בפרק ז' מהלכות תרומה (ה"ט) דהיינו דוקא כשטמא אוחז כהן מיוחס אבל קודם שיטמאו הכהן טהור הוא:

שכב א כ"ז חלה שהיא מדרבנן ניתנת אפילו לכהן עם הארץ. בפרק ד' דחלה (מ"ט) גבי מן הנהר ואמנון ולפינים דהוי חוזה לארץ כמו שנתבאר (ס"י שכב רפג. ד"ה ומן) חזון וניתנת לכל כהן ומפרש בירושלמי (ס"ט ד"ד) דהיינו דניתנת בין לכהן סביר בין לכהן עם הארץ ב: **ו**פ"ש רבינו כ"ז חלה שהיא מדרבנן. היינו לומר שעיקרה מדרבנן דהיינו חלת חוזה לארץ אבל חלת ארץ ישראל חזון זה אפילו למאן דאמר (כמוטם כה). שאינה אלא מדרבנן אינה בכלל הזה דכיון דעיקרה דאורייתא אינה נאכלת כלל וכמו שנתבאר בסיומן שקודם זה (בסופו): **ואינה טובלת שמותר לאכול מהפת ודאורייתא אחר כך.** בפרק קמא דביצה

פרישה

עלמז לעיל ואף בשם הרמב"ם אלא בארץ ישראל חזון חזון שני איירי (אין זה מוכרח דהא הרמב"ם לא אמר לעיל אלא דאין נרץ להפריש אחרת אבל לא כתב לעיל דשופר ואפשר דהרמב"ם דלעיל איירי כשאין שם כהן קטן ודו"ק. עד כאן המגיה) (אבל ממה שכתב בסוף אפילו האידנא וכו' משמע דמבזמן הזה מיירי וגם אי דימי עזרא קאמר לא הוה ליה לרבינו להביאו דממה נפשך הא מאי דהוה הוה וגם מדסיים וכתב עזרא נחמיט משמע דלפני זה לא איירי מבימי עזרא) וכן להשיע לנו דלא מימא מאחר שכתב שני מרומות ומעשרות וחלה מדרבנן לדעת כמה גאונים וכן סובר הרמב"ם (פרומות פ"א הכ"ז) גופיה אם כן הוה אמינא להקל בה ולהחיל אף לעמא מת או שאר טומאת מגע ולא נאסור אותה אלא לטומאה יולאה מגופו הילכך לכהן לבן וכו' שרי בשלמא חזון שאין טהרה אם כן אינה ראוי לאוכלה כלל בעהרה ופשיטא דלא חמירו לאכלה בטומאה דאם כן הוה ראוי יאמר מרומה עמאה נאכלת ואין הכל יודעין שחזון בית שני מדרבנן אי נמי חמי לזולתי בה בשלמא ארץ ישראל או בתרומות ארץ ישראל וק"ל אבל חזון בית שני דאיכא טהרה וראוי לאכלה אם כן הוה אמינא אף לעמא מגע שרי לאכלה דליכא כאן משום הוה ראוי דמאן ידע שהוא טמא על כן כתב שהרמב"ם לא חמיר בכהן קטן וכו' אלא דוקא בחוזה לארץ משום דעיקר חיונא מדברי סופרים הוא אם כן מזה

עד כאן המגיה:

שכב (ב) כ"ז חלה שהיא מדרבנן ניתנת אפילו לכהן עם הארץ. ר"ל שעיקרה דרבנן כגון חלת חוזה לארץ לאסוקי חלת ארץ ישראל (חזון זה אפילו למאן דאמר שאינה אלא מדרבנן אינה בכלל הזה דכיון דעיקרה דאורייתא אינה נאכלת כלל וכמו שנתבאר בסיומן הקודם ודין זה הוא משנה בפרק ד' דחלה דגבי מנהר ואמנון ולפינים דהוי חוזה לארץ כמו שנתבאר (ס"י שכב רפג. ד"ה ומן) חזון וניתנת לכל כהן ומפרש בירושלמי (ס"ט ד"ד) דהיינו דניתנת בין לכהן סביר בין לכהן עם הארץ ב: **ו**פ"ש רבינו כ"ז חלה שהיא מדרבנן. היינו לומר שעיקרה מדרבנן דהיינו חלת חוזה לארץ אבל חלת ארץ ישראל חזון זה אפילו למאן דאמר (כמוטם כה). שאינה אלא מדרבנן אינה בכלל הזה דכיון דעיקרה דאורייתא אינה נאכלת כלל וכמו שנתבאר בסיומן שקודם זה (בסופו): **ואינה טובלת שמותר לאכול מהפת ודאורייתא אחר כך.** בפרק קמא דביצה

דרישה

לא היה אוכלה אפילו כהן שטבל לקריו כדמשמע גמי מבית יוסף וכשאין שם כהן טהור דמפרישין שתיים או אותה של אור היא העיקר והיא במקום חלה גמורה לפיכך עושין אותה כל שהוא כדי שיהיה היכר ואותה שנאכלת היא כדי שלא תשתכח ולהכי עושין אותה של שיעור ודו"ק:

הגהות והערות

כהנה דכתיב (ד"ה"ב לא ד) לתת מנת הכהנים והלויים למען יחזקו בתורת ה', אין נותנים מנה אלא לכהנים המחזיקים בתורת ה'. והתוספות י"ט שם ד"ה ונתנת כתב יזמה שהקשה הר"ב נראה בעיני ולא קשיא דאף הרמב"ם לא אמר אלא במי שלא קבל עליו דברי חבירות לענין טומאה וטהרה זה אפילו לתלמיד חכם כמו שמפורש במשנה ג פרק ב דרמאי ולמי שלא קבל עליו קרי ליה עם הארץ בהדיא מתניתין" ועיי"ש שוה"ב כן מלשון הרמב"ם בפירושו למשנה ובחיבורו פ"ה מהלכות בכורים (ה"י"ב). אולם מהפרישה כאן (אות ב) משמע

[א] ובביאור שיטה זו עיין באריכות בבית הלוי (ח"ג סי' א אות ד):
 [ב] ובמהרש"ל הגירסא הלכך לכהן קטן וכו' שרי:
שכב א נראה דיש לגרוס חלה דרבנן אם ניתנת וכו'. וכ"ה במפתחות לסימני הטור שנרפסו בדפוסים עתיקים ח"ל חלה דרבנן היאך ניתנת ונאכלת ואינה טובלת": [ב] וכתב ע"ז הרע"ב שם "כך פירשה הרמב"ם ואין שיטת הגמרא מובחנת כן אלא בין לכהן שאוכל חולין בטהרה בין לכהן שאינו אוכל חולין בטהרה אבל לעם הארץ אין נותנים שום מתנה ממחנות

מיועדים לאפיית עוגות, אם אמנם הוא מקפיד שלא יתערבבו שני החלקים זה בזה, כי הוא עושה מהם שני סוגים שונים של עוגה, הרי הוא פטור מחלה (מז).
 בית-חרושת לדברי מזון או מאפיה המכנינים עיסה גדולה כדי למכור את העיסה בכמויות קטנות מן השיעור המתחייב בחלה, חייבים הם להפריש חלה מעיסה זו, ואף יברכו על הפרשה זו (מז).

יב. ונוהגים ליטול כזית (מח) מן העיסה, או מן המאפה, למצות חלה (מט), ומברכים "... אשר קדשנו במצותיו וצונו להפריש חלה" (נ), ואחרי הברכה קורא שם ואומר: "הרי זו חלה" (נא). ומכיון שבזמן הזה כל עיסה טמאה היא, ועל-פי רוב גם הכהנים אשר להם זיכתה התורה את החלה, טמאים הם, אין לנו אלא לשרוף (נב) את החלה (נג), ואסור לזר (מי שאינו כהן) ליהנות מחום אש שריפתה (נד), אבל מותר לתתה לכהן כדי שהוא ישרוף אותה, גם אם יהנה מחום האש (נה).

האחרונים נראה שחייב בכה"ג, אלא דלענין ברכה יש להחמיר, ע"ש, וכן שמעתי מהגרש"ז אויערבך שליט"א. (מז) עיין חזו"א יו"ד סי' קצח ס"ק ג; וגם לדעת הר"ת דאזיל בתר מעיקרא ולא בתר מחשבה, עיין יו"ד סי' שכט סע' ג ובש"ך ס"ק ד, שאני התם דבעצם עשה עיסה עבה שחייבת בחלה אלא שברצונו לטגנה, בזה אמרין שחייב בחלה, אבל בני"ד פטור מחלה, דכיון שעשאה לחלקה, הרי היא מחולקת מעיקרא, עיין פסקי חלה לרשב"א שער שני (ב), ומתורצת בזה קושית המשנה ראשונה פ"ק דחלה מ"ז (וט"ס שם, במקום פטורה צ"ל חייבת). (מח) דהוה דומיא דנחתום שעושה עיסה... לחלקה דחייבת בחלה, יו"ד סי' שכו סע' ב, שאם לא תימכר יעשנה פת, ע"ש בביאור הגר"א ס"ק ו, וכן שמעתי מהגרש"ז אויערבך שליט"א. (מח) ושמעתי מהגרש"ז אויערבך שליט"א, דזה רק במפריש מעיסה גדולה, אבל הבא לתקן רק לחם אחד או מצה אחת שלקח מכמות גדולה שכבר נתחייבה בחלה (כגון הקונה לחמניה אחת מן החנות), מסתבר דסגי בכשעורה ואין צריך כזית (עיין יו"ד סי' שלא בביאור הגר"א ס"ק לה, שמקשה מה החילוק בין תרומה לחלה, דבתרומה נקטינן — חטה אחת פוטר את הכרי). (מט) יו"ד סי' שכב סע' ה ברמ"א. (י) שם סי' שכב סע' א. (נא) ע"ש ברע"א. (נב) שם סי' שכב סע' ה ברמ"א; ואין לשרוף את החלה בתנור שאופים בו, דכיון שהחלה אסורה לנו, נמצא שהתנור בולע מן האיסור, ועיין אור"ח סי' תנו בדרכי משה ס"ק ה, ויו"ד סי' שכב סוסע' ה ברמ"א, וע"ש בש"ך ס"ק ח, ומש"כ לשרוף את החלה בתנור שאופים בו, היינו שמשליך את החלה לתוך האש שבו. (נג) ואם כי תרומה טמאה וחלה טמאה מצותן בשריפה ואסור לבטל מצותן, עיין תמורה לג ב ר"ל א (וע"ש ברש"י ד"ה כל הנשרפין ובגליון הש"ס שם), וכל הנשרפין לא יקברו, אלא דאם אי-אפשר בשריפה, כמשקין, אז מצותן בקבורה. עיין שו"ת מהר"י שטיף סי' רעו, דבשעה"ד יש לכרוך החלה פעמיים בנייר (כדי שלא תתכווה, וי"ל דכהיום שמשמשין בשקיות ניילון אין החלה מתבזית אפי' אינה כרוכה פעמיים), ושוב מכניסה בפח הזבל... אבל מצות שריפה לא קיים. ועיין שו"ת מנחת יצחק ח"ד סי' יג, דודאי צריך לשרוף, אבל במקום שאי-אפשר, יאמר שיחול שם חלה רק על פחות מכזית (ע"ש בשם המהרי"א, דאין מצות שריפה בפחות מכזית), ויעטפה בנייר ויכניסה לפח הזבל, ע"ש. ואולי יש להוסיף, דכהיום ששורפין כל האשפה, מקיים בזה מצות שריפה, אם אמנם מכניס את החלה לתוך שקית ניילון שלא תבוא לידי בזיון עד שעת השריפה. ועיין חזו"א דמאי סי' טו ס"ק א ד"ה ועל דבר, דאנו נוהגים להקל בקבורה מפני שטורח עלינו שריפתן וחיישינן שמא אתו עלה לידי תקלה. (נד) יו"ד סי' שכב סע' ה ברמ"א. (נה) כדן תרומה טמאה, ע"ש סי' שלא סע' יט ברמ"א.

להם תקנה דל"כ יומי התקנה כמו שנה אח"כ הרבה תקנות באותה מתי' במקום שיש קצת תקנה ואלו בזה לא מנא תקנתא ש"מ שאין לה תקנה וכן מנאר ברמב"ם בזה שכתב יניחם עד שירקבו וכן נפ' הנודר מן הירק שזוכר בסמוך שכתוב שם ברש"י ירקבו ואין להם תקנה ואמאי לא אמר שישאל על התרומה שעשה ויהיה אח"כ מוכר לישראל ויפריש תרומה אחרת ואין לומר דמיירי באופן שאין שייך שאלה הא לימא דהא בפרק הנודר מן הירק (דף ג"ט) מימי מתני' זאת הדיק

עלה הא אם נפלה למהלך המס לעיל מיניה לענין נדר ומשני שאני נדר שאפשר בשאלה כדאמר המס לעיל מיניה לענין נדר ומשני שאני נדר דמזוה לשיולי ביה מדרכי נתן דאמר כל המקיימו כאלו בונה במה משא"כ בתרומה דאין מזוה לשיולי ביה משום הכי לא הוה דבר שיש לו ממירין מילתא על כל פנים שייך ביה שאלה אלא דלא הוה מזוה וא"כ הדרכא קושיא לנכסא אמאי ירקב בשאלה בפחות ממאה ולא אמרין יך אצל חכס ויחיר לו ומאי טעמא לא הוה כי הכא בחלה ועוד ממה לי במאי דמסיק בפרק הנודר שזכרנו דבתרומה לא הוה דבר שיש לו ממירין כיון דאין מזוה לשיולי מאי שנה מכל דבר שיש לו ממירין דק"ל כפי' דאם הממיר בידו לעשות כלי הפסד הוה דבר שיש לו ממירין הכי בני תרומה הא על כל פנים בידו ליקר ולהשאלה למ"מ אף על פי שאינה מזוה. ועוד תמיה גדולה דאי מהני שאלה מחמת הפסד התערבות של חלה או תרומה היכן מליטו כרת בשחט קדשים בחוק או מיתה בדי שמים בתרומ' דודאי מיראת העונש ישאל להכס וקושיא כו' נביא בסמוך בשם הראב"ד ובשם התוס' בניטין ואילו הוה קדוש דמק"ט אומר דהא דמתי שאלה בתרומות ומעשרות היינו כשישם מזל הנמיה דנמה שחחר ממנה מחמת איה טעם שיש לו אפי' בלא תערובת אבל לא מחמת התערבות כי כל פחה ומרטה לרין שיהיה עיקר הנדר נעקר כי אם יתקיים הנדר ימשך לו על פי ההכרח אהא זמן משא"כ בזה דודאי היה אפשר לו לדור ולעשות לזה התרומה או חלה ולהזהר מן התערבות דהא אינו כהכרח ייהיה זו התרומה חלה שמתערב ולא שייך בזה פחה ומרטה מחמת התערבות דהא עיקר להדיא נדירים שם דהא דיש שאלה בתרומות היינו ע"י פחה ומרטה כשאר נדרים וכן פי' רשב"ם בפרק יש נחלין דף ק"ד ע"כ ח"ל שיש שאלה נדרים ויהיה לכל ההקדשות שאם שחט קדשים בחוק ונחתיב כרת ואח"כ הלך אל החכס להמיר לו הקדשו ומלא לו פחה של המזב ועקר את הקדש ומיקרין ועבדי' בהקדש טעוה אגלאי מילתא למפרע דלא הוה הפסד מעולם ופטור מכתת ויהיה לכל דבר הקדוש כמזבא שפמינו בזה תרומות ומעשרות ועבדי' ע"י נמי משא"כ ומאי לטויביוהו דלאמרינהו דאמרינהו דהא עיקר הנודר מן הירק שזוכר בסמוך שכתוב שם ברש"י ירקבו ואין להם תקנה ואמאי לא אמר שישאל על התרומה שעשה ויהיה אח"כ מוכר לישראל ויפריש תרומה אחרת ואין לומר דמיירי באופן שאין שייך שאלה הא לימא דהא בפרק הנודר מן הירק (דף ג"ט) מימי מתני' זאת הדיק

אכל למפרע חלה שאסורה לורים מ"מ כיון דלהרבה פוסקים בטלה ברוב שרי אבל טבל אסור לכ"ע ז. ויתיר לו בנדר בר. והא דלא אסר אטילו ביש ק"א אלא ע"י היתר משום דהוי דבר שיל"מ דלעיל ק"י ק"ב ק"ד בהג"ה דההא נגדירי הקדש כיון דלמיה מזוה לישאל עליהן אלא מדומק דלעיל ק"י ר"ג ק"ג לא הוי דשיל"מ והכי אמרין בש"ס נדרים (דף ק"ד) ויש [נ"ט] ע"ל וכו' וי"ב הר"ן שם (ור"ש ד' ס"ג) [נ"ח]: ה. דנשא"ץ ע"י ההקדשות. דלעיל ק"י ר"ח וכן על מרומות ומעשרות כדלקמן ק"י שיל"מ

קמ"ח ואם כן לא עדיף הפרשמו ז. ושאר תהא חלה מנדד ומיר לו מ"ש מהא חלה ויחזור ויטול אחרת: ב. א. ובותר דב"ב ואופ"ה כו'. בזה גם המולקים מודים דדוקא לענין לאכלה זר הוא דלרין ק"א אכל לאכלה כהן בימי טומאתו מודה דקני ברוב דלמיה באר"י וטור ופוסקים נדידה ע"ש: י. דב"ב ברוב. משמע דרוב מיהא בעינן ואפ"ע דלעיל אטילו שיה נשואה כגי (והב"ח סעיף ד' לדעת הטור חירך דשאני לאכלה לורים ולא נהירא דליצא בארעא ויורא בשמי שמיא דהא לאכלה לורים עפי כדלמיה בכל הפוסקים גם בטור משמע להדיא הכי) היינו בדעיבד אכל לערבה לכתלה לרין רוב כן מירך כ"י לדעת רמב"ם אבל באמת אינו מוכרח דדוקא בתרומה כי הרמב"ם דמטבילה ברוב וי"ל דמתקן בין תרומה לחלה דכתלה ח"ל כגי שיה נשואה ולא בתרומה ח"ל וכן מוכרח טעור דכ' לדעת הרמב"ם דלמיה יכול לערבה אפילו לכתלה שיה נשואה אלא דלא ק"ל כמ"ש כ"י וי"ל דכפירא ליה כדפי' ולפי זה נראה דלאכלה לורים אין לערבה לכתלה לנטלה אפי' ברוב וכן למאן דאוסר אפילו דעיבד עד ק"א אין לערבה (*). לכתלה אפילו בנ"ל אפילו לאכלה בטומאתו (ו)דעת הרמב"ם ורש"י פוסקים דאין לנטול לכתלה משום דאין מטבילים אסור לכתלה וכהי דהמחבר פסק בזה להקל מ"מ לאכלה לורים כיון דלא נתבאר זה בדברי המחבר כן להקל אין לנטול לכתלה וכן דעת ר' שמשון והרשב"א וכן נראה דעת הב"ח סעיף ד' מיהו אם עשה כן נמזיד נראה

השאלה היא על גוף הדבר שמתערב בו מחמת עצמו וכן פירש הר"ן דהדיא נדרים שם דהא דיש שאלה בתרומות היינו ע"י פחה ומרטה כשאר נדרים וכן פי' רשב"ם בפרק יש נחלין דף ק"ד ע"כ ח"ל שיש שאלה נדרים ויהיה לכל ההקדשות שאם שחט קדשים בחוק ונחתיב כרת ואח"כ הלך אל החכס להמיר לו הקדשו ומלא לו פחה של המזב ועקר את הקדש ומיקרין ועבדי' בהקדש טעוה אגלאי מילתא למפרע דלא הוה הפסד מעולם ופטור מכתת ויהיה לכל דבר הקדוש כמזבא שפמינו בזה תרומות ומעשרות ועבדי' ע"י נמי משא"כ ומאי לטויביוהו דלאמרינהו דאמרינהו דהא עיקר הנודר מן הירק שזוכר בסמוך שכתוב שם ברש"י ירקבו ואין להם תקנה ואמאי לא אמר שישאל על התרומה שעשה ויהיה אח"כ מוכר לישראל ויפריש תרומה אחרת ואין לומר דמיירי באופן שאין שייך שאלה הא לימא דהא בפרק הנודר מן הירק (דף ג"ט) מימי מתני' זאת הדיק

השאלה היא על גוף הדבר שמתערב בו מחמת עצמו וכן פירש הר"ן דהדיא נדרים שם דהא דיש שאלה בתרומות היינו ע"י פחה ומרטה כשאר נדרים וכן פי' רשב"ם בפרק יש נחלין דף ק"ד ע"כ ח"ל שיש שאלה נדרים ויהיה לכל ההקדשות שאם שחט קדשים בחוק ונחתיב כרת ואח"כ הלך אל החכס להמיר לו הקדשו ומלא לו פחה של המזב ועקר את הקדש ומיקרין ועבדי' בהקדש טעוה אגלאי מילתא למפרע דלא הוה הפסד מעולם ופטור מכתת ויהיה לכל דבר הקדוש כמזבא שפמינו בזה תרומות ומעשרות ועבדי' ע"י נמי משא"כ ומאי לטויביוהו דלאמרינהו דאמרינהו דהא עיקר הנודר מן הירק שזוכר בסמוך שכתוב שם ברש"י ירקבו ואין להם תקנה ואמאי לא אמר שישאל על התרומה שעשה ויהיה אח"כ מוכר לישראל ויפריש תרומה אחרת ואין לומר דמיירי באופן שאין שייך שאלה הא לימא דהא בפרק הנודר מן הירק (דף ג"ט) מימי מתני' זאת הדיק

ביאור הגר"א

[1] דנשא"ץ בר. ר"ל אפי' על ההקדשות ובמ"ש בערבין כ"ס א': [ח] ובותר דב"ב (בבבבב כ"ז א' רבה במבטלו בר: [ט] ויהיה כ"י כהן ואמרין בר. (בבבבב כ"ז א' רבה במבטלו בר: [ט] ויהיה כ"י כהן ואמרין

באר היטב

גוף הדין של הבי"ח וכמה שכבר נתבאר דל"ן אלו נחמין חלה בעשוי לכהן ומה שהמירו בזה לא ידעתי למה לא נאסר להקל במילתא דרבנן לנטול ברוב עכ"ל: (ג) ויתיר. כי הוה דלא אסור אפי' ביש ק"א משום דהוה דשיל"מ ע"י היתר החכס דהכא נגדירי הקדש כיון דאין מזוה לישאל עליהן אלא מדומק לא הוי דשיל"מ והכי אמרין בש"ס נדרים (דף ק"ד) ויש [נ"ט] ע"ל וכו' וי"ב הר"ן שם (ור"ש ד' ס"ג) [נ"ח]: ה. דנשא"ץ ע"י ההקדשות. דלעיל ק"י ר"ח וכן על מרומות ומעשרות כדלקמן ק"י שיל"מ

גליון בתרומה

(כ"ז ס"ג) [נ"ח]: ה. דנשא"ץ ע"י ההקדשות. דלעיל ק"י ר"ח וכן על מרומות ומעשרות כדלקמן ק"י שיל"מ

חידושי רע"ק

נטילה וזה גם אם איבא ק"א לא מתיי כיון דאית הולך הבלע רק כדי נטילה:

הלכות יום טוב סימן תקו

(יט) שנלושה בעי"ט (כ) אסור להפריש ממנה חלה ביי"ט: הגה (כא) אלא אוכל (ה) (כב) ומשייר קנה (כג) * ולמחר מפריש מן המשייר (ו) חלה (כד) ומותר לאפות הפת ע"י (ז) שיאכל ממנו ויפריש אח"כ חלה (ח) (י)

באר היטב

(ה) ומשייר. היינו בחלת ח"ל אבל חלת אי"י ע"י ביי"ט ק"י שבי"ג: (ו) חלה. אבל אסור לשיר רק כדי חלה לחוד ביי"ט. וכת' המ"א וממילא בע"פ שחל בשבת ושכח להפריש חלה בע"ש מלחם חמץ שאפה לשבת אסור לאכול ממנה דהא ינטרך לבער החמץ וא"כ נמלא אכיל טבילים למפרע וא"ל יתן המשייר לעכו"ם במתנה והעכו"ם יחזור ויחטו

ביאור הלכה

ה"ה שיהא אסור ליתן לו אפילו כשנא לביתו אם לא שהוא רגיל אליו חדר והוא ע"פ מה שפירש מדברי החוס' שם בד"ה אין מוליקין ולפי"ו פירושו ק' הוא גם נפקי חוס' ונע"ז חמה עליו דאם מפסיק ר"ה או כמילת מל' הו' הרי הוא אוכל נפש דאדם ובא"ר מיישג זה עיי"ש ודבריו אינם מובנים כלל והעיקר הוא דש"ס קאי על שבת וכ"כ במאמר מרדכי והוא פשוט מיהו בעיקר הדין עיין במהר"א ובמהר"ם ש"ך ובפר"מ שהביאו דברי הר"ש פ"ד דדמאי שכתב להדיא דקאי המשנה אלינא דמאי דאסר בתרומה לבי"ע אבל לפי מה דפסקינן כר' יוסי דנריחא דלר"ה אפילו בתרומה מוליקין לביתו של כהן ואין חוששין שמה חסר היום ונאדרא דמהר"א ומהר"ם לא עמדו על כוונת רש"ל ותמיהו עליו וגרס להם שלא ראו ביי"ט שנגזר דבריו אמתקום שאין מוליקין לבי"ע וא"כ מתן לט לחלק כלל חילוקים אלו וע"כ אפילו אין רשאי להולך עכ"פ יוכל לבא לביתו ולאכול וכן' הכתוב במאמר מרדכי להקל וגם הסביר דקטרו שחרס ביי"ט לא שייך בחלה דמותר לבי"ע להרים היכל שלש ביי"ט. איברא דבא"ר כתב דמדברי הרמב"ם שהעתיק האי דינא בפ"ג דשבת מוכח דק"ל דמתני' הוא אלינא דהלכתא הולא כר' שמשון עיי"ש אבל באמת המעיין היטב יראה שחשירו לא פירש כלל משנה זו כפי פי הירושלמי וכפי שהעתיק בפירוש המשנה דלא יעלה הוא כמו לא יתנו וראה שחשירו העתיק לשון המשנה לא יעלה ויראה שפירש המשנה כפשיטה דלא יעלה ר"ל שא"ט רשאי להחזיק ממקומו וכן זה הוא דוקא בשלל הפרש מעי"ט אלא שקרא לה שם ולהכי גזרו חכמים שלא חח הוא בעלמא דהוי כמו שנגזר תרומות בשבת דאסור אלא שכתבם באים וטבילים ואוכלים דלדבריהם ליכא אסורא דהא באמת הוא כמותר מעי"ט עיי"ש בחשירו שמוכח כפירוש ולפי"ו בהפרש בדיו לא מצינו כלל דלא יחא רשאי ליעלה ואח"כ מלאמי בפירוש הגר"א שם שפירש שהדיא דלש"ס דין אין הפירוש כפירושלמי אלא דלא יפריש וכפי מה שכתבנו. ולפי מה שכתבנו היה נראה לי להסביר בזה"ל ביי"ט בחשירו דרב יוסף לא נזכר אלא ליחנה לכהן ב' ביום (עין שם פירש"י והדוק מאד) ולולי דבריו היה נראה לעני"ד דרב יוסף מתוך אקושיא דקמקשה פשיטא ור"ל דהא מתקן הוא וכבר שמענו בשבת ל"ג דאפילו בספק חשיכה אין מעשרין בשבת וה"ה ביי"ט וכ"כ ביי"ט גופא ועי"ו מתוך דהמשנה איירי דכבר קרא לה שם וממילא מותר הנעשה"כ לאכול עיי"ו דמתן עיי"ו

(כב) דרך ר"ה ג"כ שרי דהולאה מותר ביי"ט (כג) דע דגם בשבת מותר לו להוליכה לכהן במקום שיש עירוב (כד) ובאופן אם היה אפיו מאתמול דעיסה אינה ראויה למידי בשבת ובמקום שאין עירוב אם מותר לבא הכהן לביתו של ישראל בשבת ולאכול שם עיין בה"ל: (יט) שנילושה בעי"ט. ומיירי שגמר כל הלישה מעי"ט דכבר נתחייב בהפרשת חלה (כה) אבל אם היה לו לעסוק ביי"ט גמר לישה א"כ מעי"ט לא נתחייב עדיין בחלה וכתחיל ללוש ביי"ט דמי: (כ) אסור להפריש וכו'. דאין מגביהין תרומות ומעשרות בשבת ויו"ט איך דטבילי מאתמול וכנ"ל בס"ק י"ז וכן (כו) צהיה אפיו מאתמול דאסור להפריש היום. ואפילו בחלה (כז) חוק לארץ הדין כן (כח) ואפילו לא הפריש מחמת שכתה נמי אסור לו להפרישה ואם עבר והפריש אם צמוד אסור לו ולאחרים עד מו"ט ואם בשוגג (כט) מותר מיד ודלעיל סימן שלי"ט ביי"ט ס"ק כ"ה: (כא) אלא אוכל וכו'. היינו לדין ביי"ט דחויבה אינה מן התורה ובחלת אי"י (ל) ליכא תקנה אלא א"כ ילוש עה עיסה וכנסוף הסעיף: (כב) ומשייר קצת. היינו יותר מחד שיעור שרואה להפריש כדי שפירש חלה מאותו השיור דבעינן שיהיה שיריה ניכר ועוד דאם לא יינה רק שיעור חלה דמי (לג) כמאן דמפריש ביי"ט: (כג) ולמחר מפריש וכו'. ובע"פ שחל להיות בשבת שאפה לחם חמץ על שבת שאי אפשר לאכול ולשיר ולהניח עד למחר אם לא הפריש חלה מע"ש (לד) הסכרית כמה אחרונים דקמתינן בדע"ב (לג) אהי פוסקים דבחלת חו"ל שרי להפריש אפילו בשבת ויו"ט ויפריש ויחמנה לכהן קטן פחות מנ"ו או אפילו (לד) לגדול שטבל ואף דיש אחרונים שסוברין דאין לו תקנה לפת זה לאכילה מ"מ במקום הדחק שאין לו פת אחר לשבת יש לסמוך להקל: (כד) ומותר לאפות הפת ע"י שיאכל וכו'. ואש"ג דעסק גם בשלל חלק החלה שיש ב' וחלק זה לא יאכל ביי"ט לכהן ובעינן זה אסרין לקמן בסעיף ו' שא"י הכא (לה) דא"א

שער הציון

(כב) עיין תוס' ב"ב ט' ורשב"א שם ופי"ש וכ"כ הג"ו ומאמר מרדכי דברי א"ר מה שמושה לדינא לנורך כהן כמו לנורך סומי אינם מובנים עיי"ש: (כג) פוסקים ודמוכחא מממתין דמאי פ"ד: (כד) אחרונים: (כה) רשב"א בחדושי וכו"כ בעט"ק אף שלשוט שם נעומגס ק"ת. וכ"ז בחלה דין שהוא חלה האור אבל בחלה טהורה כל שהחיל בלישה מעי"ט אין מפרשין ביי"ט דבחלה טהורה החיוב להפריש מהחלת הלישה ק' הוליא שם הרשב"א מירושלמי וכן מטא"ר ביי"ט סימן שכו"ו וכן הכתוב בפר"מ ועיין מ"ש בתוס' שם פנוגיא ונמר שלום דוק: (ס) פשוט: (סז) כהפוסקים כאטתה דשמואל ואפילו ביי"ט פליגי וכן הכתוב בפר"מ ובעט"ק וכן פסק פ"מ: (כח) כן מוכח מתוס' ב"ב ט' ד"ה גגל וכן מטא"ר להדיא בתוספתא ותוספתא גם בתלמודם להרמב"ן וב"ה הרשב"א וכן טוטה בנג"א לזה מסביר דנפשיה עיין בדבריו סק"י: (כט) ואפשר דמה מותר אפילו להולך לכהן [משכ"ן] ועיין בחדושי הרשב"א דף י"ב ע"ב וב"מ ר"ש ק"י זה מש"כ ע"ד מהר"א: (ל) וממילא אסורה גם בטלעול וכן מטא"ר בתוספתא וירושלמי ודמתקין לה הרמב"ן והרשב"א בחלה אי"י וכ"כ הפר"מ: (לא) לחוש לבשרת ר"ח בשם רש"י עיין טור: (לב) ק"י פ"ק דב"ב ובג"י ק"ע והגר"א בביאוריו ועיין לעיל בסימן חמ"ד בעט"מ"א ש"ד ג"כ הכי: (לג) ונפרט שהרבה הם המקליין הלא המה רב"ט חננאל וכו' התרומה ורובין ור"ה ורשב"א שהשגת (ועיין במא"ר שכתב שהרשב"א חור ט) והר"א בחדושי והר"א"ו והמא"ר ועיין בה"ל: (לד) עיין ב"ר מנ"ו ב"מ סק"כ"א: (לה) הגר"א וכו"א ועיין בהג"ו שהעט"ס הדברים:

הערות: (1) עיין שם סי' א' בה"ל ד"ה לנורך:

הלכות יום טוב סימן תקו

קכא באר הגולה

(כה) ואם רוצה יוכל (ח) ללוש (כו) עוד עיסה אחת ביי"ט (כז) ויזרעם יחד ויפריש מאותה עיסה גם על ז נתבאר נמה מה שלש מעיי"ט (הגהות מיימוני פ"ג ומדרכי פרק אלו עובדין וכו' בשם חוס' פ"ק דנינה): ד' המפריש ז' דנימי לעיל נתי' חלה ביו"ט (כח) והיא (ט) טמאה (י) [א] (כט) לא יאפה אותה ולא ישרפנה (ל) שאין שורפין קדשים ח מ"ו ספיף ב' ב"מ"ה ב"ה ביי"ט * אלא (לא) מניחה עד הערב ושורפה: ה' מותר לעשות ביו"ט פתיך גדולים (לב) ולא חיישינן כ"ב וב"ה

באר היטב

ע"ש. [אזל בספר אליהו רבה זידד להחיר גם בספר עה"ק לרשב"א מחי"ן]: (ח) ללוש. ודוקא כשזריך לפת חמה מרדכי. מ"א: (ט) טמאה. כגון בזמן הזה שכולנו טמאין: (י) לא יאפה. לפי שאסור לאכולה ואסור גם כן לטלטלה. וכתב הט"ו זרין

משנה ברורה

חלק החלה מן העיסה שהרי אסור לו להפריש (לו) ועוד שחלק החלה בזה"ו הוא דבר מועט וליכא חוספת טרחא בשבילו ויש מחמירים ואומרים (לו) דכיון דלש מאחמול ואחמול היה אפשר לחלקו ולהפריש חלק החלה לא שרינן ליה ביו"ט לאפות כל העיסה משום חלק החלה שיש בו שנאפית שלא לצורך יו"ט (לח) ויש לחוש לזה לכתחלה שלא לאפות כל העיסה ורק שיאחיר (לט) קצת עיסה שלא לאפותה עד אחר יו"ט וממנה יפריש חלה גם צעד עיסה הראשונה. מיהו אם עבר ואפה (מ) צודאי מותר לו לאכול ולהניח מעט שיפריש מזה חלה למולאי יו"ט: (כה) ואם רוצה יוכל וכו'. ומיירי שזריך לה (מא) או שרוצה לאכול פת חמה ולהכי לא איכפת לן אם אגבה מחוקן גם עיסה הראשונה ואפילו בחלת א"י (מב) יכול לעשות ע"ה זו: (כו) עוד עיסה. ודוקא ביש בה שיעור חלה אבל צאין בה כשיעור אלא דמזרפה עם הראשונה שיש בה אסור דדמי כמאן דמפריש חלה מעיסה שנילושה מעיו"ט [מחמה"ש ופמ"ג ויד אפרים] (מג) ויש מקילין דאפילו אין בה כשיעור וע"י צירוף סל ובמקום הדחק יש להקל: (כז) ויצרפם יחד. לפי מה (מד) שפסק המחבר ביו"ד ס"ס שכ"ה ב' עיסות שיש בהם בכל אחת שיעור חלה א"י לא צירוף כלי ולא נגיעה אלא מניח שחיהו לפניו ומפריש מזה ע"י¹ והכא נמי כן אם היה בכל אחת כשיעור: ד (כח) והיא טמאה. וה"ה תרומה וחלה (מה) בזה"ו שכולנו טמאי מחיים: (כט) לא יאפה אותה. משום דהיא אסורה באכילה (מו) וה"ה שאסורה היא בטלטול מטעם זה ואעפ"כ (מז) מיד כשקרא לה שם חלה ועדיין היא צידו קודם שהניחה רשאי לטלטלה² לכל מקום שירצה ומניחה שם עד חול המועד ואז שורפה: (ל) שאין שורפין וכו'. ואע"ג דשריפת חלה טמאה (מח) מזה"ש אינו דוחה יו"ט שהוא עשה ולא מעשה: (לא) מניחה עד הערב ושורפה. ומשמע לכאורה דשורפה בלילה ועיין בביאור הלכה מ"ש בזה (מט) וכ"ז בחלת א"י שהיא אסורה לטמאים או בחול במקומות שאין נוהגים להאכילה לכהן טהור מטומאת קרי [דהיינו גדול שטבל או קטן פחות מכן ט"ן] או במקום שאין כהן לפניו אבל אם נוהגין לתת לכהן ויש שם כהן מותר לו לאפותה ונתבאר לעיל סימן תנ"ז: ד (לב) ולא חיישינן שמתוך כך וכו'. ר"ל הואיל (ג) ואין בה טורח כ"כ כמו שיש בפת קטן בעריכת כ"א מהן וע"כ הו"א שיש לחוש שיאפה יותר ממה שזריך והיינו באופן שאסור (נא) וכגון בחנוור גדול או בכמה פעמים דבחנוור קטן וכפעם אחת אפילו לאפות יותר ממה שזריך לית לן בה מפני שהפת משתבש על ידי זה וכדלקמן סימן תק"ו ס"ו. וה"ה שמוחר לו לאפות (נד) חרין דקים מאד אע"ג דטרח הרבה בעריכתה ונלישת כל אחת ואחת

שערי תשובה

עוד דאם אין לו כהן קטן יוכל להפריש פחות מכזית דאינו עובר עליו ככ"י ויכפה עליו כלי עד מולאי יו"ט וקשה הדלא חאסר בהנאה כשיגיע זמן אסור ואיך יפריש חלה מאסור הנאה וכן משמע בפשיטות פסחים דף ג מ"ד חתן. וכן מפורש בל"ה שם דבחנוור כפסח לדין דקיי"ל לאסור בהנאה אין חל שום קדושה על החרומה והא דמתלקינן בין הימה שעמ הכושר ללא הימה הוא רק אליבא דר' יוסי הגלילי דס"ל דאינו אסור בהנאה עיי"ש וכו"כ בהגהות הרא"מ הדפסם בש"ס ויולגו ועיין עוד בחידושי רעק"א שם וע"כ לא העתקתי דבריו אלו במ"ב. ומה שחלה המ"א דבריו משום דחייב לבער משום דא"ה אף לאסור בהנאה כפסח ישהנו עד אחר הפסח ושבו אין אסור מה"מ ודברי הרקנן נתגלגל א"א לישב בזה דגם פחות מכזית חייב לבער מדרכנן עכ"פ בחוה"מ ואם כן אסור להשהותו עד אחר הפסח ובחוק הפסח הלא אסור בהנאה כ"ל ואין חל ע"ז שם חלה וגם בקרבן נתגלגל גופא כחז דשהנו רק עד מולאי יו"ט כדן חמץ שנמלא כפסח עיי"ש והיינו עד חוה"מ: * אלא מניחה עד הערב ושורפה. כמשנה איתא ומניחה עד הערב ומשמע ג"כ דשורפה אז ועיין הגהות ר' ישעיה פיק שעמד ע"ז מהא דקיי"ל אין שורפין קדשים בלילה וא"כ לכאורה ה"ה לתרומה וחלה שנטמאו אמנם בלחם גם ממשה פ' במה מדליקין נמי משמע לכאורה ששורפין תרומה בלילה שהרי אמרה רק שאין מדליקין בשמן שריפה ביו"ט אבל בחול מדליקין וכדמבאר גם בש"ס שם והדלקה הוא מסתמא בלילה וא"כ אף בחול אין להדליק ותוכה דשורפין בלילה ומלאמי שכבר עמדו בזה הראשונים והביאו ירושלמי בזה עיין רמב"ן ורשב"א ורע"ב ור"ן שם דף כ"ד ע"ב ובמהר"ם חלווה פסחים דף ג' ועיין גם בחוס' שנת כ"ד ע"ב ד"ה עד טוקר אלא דדברי הירושלמי אינם מובנים גם חלי לה שם במ"ד מילה שלא בזמנה ניוול בלילה ואין לא קיי"ל כה"ל מ"ד וז"ע שם בירושלמי ובדברי הראשונים הנ"ל:

שער הציון

(נו) מאחר מרדכי ומטעם דחלת חו"ל אין לה שיעור עיין ביו"ד סמן שכ"ב וסימן של"א ומסיים במאמר מרדכי דלא גרע מסיון תנ"ח ס"ט דאם יכול לכסות בדקירה אחת שא"י להרבות וכו' דשרי וכו' כן הכא עיי"ש: (לו) ט"ו וא"ר ופרי"ח ומיושב בזה קושית מ"א מסיון תנ"ז: (לח) פרי"ח וש"א: (לט) מחליט השקל וכן הפסים בנגדי ישע וכן מלאמי להל"ה והגר"ו וס"ל דכשם שמחירין אנו באוכל ומניח יותר מכדי שיעור [אע"ג דבכדי שיעור היה אסור אף דאינו מפריש בידים] ומשום דלא נראה כמפריש כמו כן יש להחיר להפריש להדיא חלק עיסה מקודם ולא הוי ככלל אין מגביהין כיון שיש בו יותר מכדי שיעור: (מ) ט"ו וש"א: (מא) פוסקים: (מב) אחרונים: (מג) חמד משה ומקור חיים בסיון תנ"ז והגר"ו והם הבינו שמה שכתבו החו"מ חלה אחת היינו כפי הרגיל שהיא קטנה ולדבריהם ינחא מה שהזריך הרמ"א צירוף אבל ה"ד אפרים וסייעמו מפרישים דהכונה שיהיה בה כשיעור וכמו שכתב בהגהת סמ"ק ולכתחלה צודאי נכון לחוש לדעת המחמירין וכן משמע ממ"א דלא מזריך צירוף רק סמוכין וכמו שפירשו הפמ"ג והמחמ"ש אכן במקום הדחק שאין לרץ לאפיה מרובה נראה שיש לסמוך על המקילין דכל"ה דעת הרבה ראשונים בחלת חו"ל דמותר להפריש לכתחלה ביו"ט וכנ"ל: (מד) מ"א וש"א ועיין שם ביו"ד בנקודת הכסף בסיון שכ"ו שהזריך להביא הרבה פוסקים שחוקים אמתנב שם שלעולם לרץ צירוף כלי אכן הגר"א שם הכריע בהמתנב עיי"ש באריכות ועיין ביד אפרים מה שכתב על דברי הש"ך שם בסוף הסעיף: (מה) אחרונים: (מו) משנה ב"ה כ"ז ע"ב ותוספתא שם פ"א: (מז) הגר"ו ועיין לעיל סוף סימן תנ"ז: (מח) י"א שהוא מדאורייתא ו"א שהוא מדרבנן עיין שנת כ"ד בש"י וחוס' בזה: (מט) הגר"ו עיי"ש: (נ) חוס' וש"פ ומיירי השו"ע שזה הפס גדול לרץ לו אכן הו"א שיש לחוש שמא יאפה עוד פת אחר שאין לו בזה טורח כ"כ: (נא) כן מוכח מחוס' ורא"ש ומאירי ושאר מפרשים: (נב) רש"י פסחים ל"ז ע"א והעמיקו העו"ש:

הערות: (1) עיין ק"י תנ"ז ת"ב קק"ז לענין אם הם מונחים בכלים: (2) עיין ק"י ש"ח ס"ק י"ג לענין מעות ואכנים אם הוא צידו:

